

Ekoplagát 2005

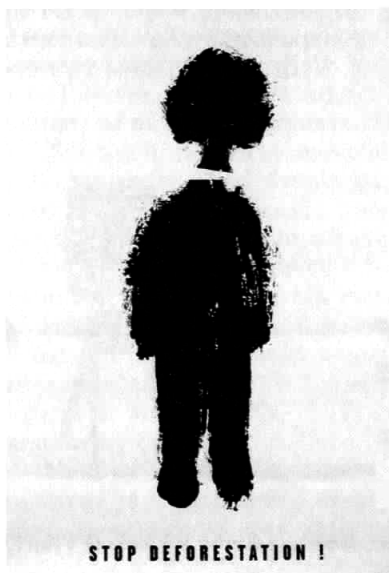
Desiata jubilejná medzinárodná súťažná prehliadka vydaných plagátov s tematikou ochrany prírody a životného prostredia **Ekoplagát '05** sa uskutočnila v dňoch 13. októbra – 27. novembra 2005 v priestoroch Považskej galérie umenia v Žiline. Od prvej výstavy (1978) uplynulo 27 rokov. Jej cieľom a poslaním, ktoré sa za tie roky nezmenilo, je predstaviť, konfrontovať a v medzinárodnom meradle podnecovať plagátovú tvorbu zameranú na ochranu prírody a životného prostredia, rozširovať poznanie a zvyšovať aktivitu spoločnosti pri riešení týchto úloh a pomáhať pri výchove k ekologickému mysleniu a etike. Ekoplagát zároveň podporuje ideový a umelecký rozvoj súčasnej úžitkovej grafiky u nás i vo svete.

Výstava sa uskutočnila pod gestorstvom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky a vďaka jeho finančnej podpore vyšiel aj reprezentatívny katalóg, ktorý doteraz sprevádzal každú trienálnu prehliadku.

Hlavným usporiadateľom výstavy Ekoplagát bola Správa Národného parku Malá Fatra vo Varíne, ktorá už roky buduje depozit vystavených plagátov. Spoluusporiadateľom bola Považská galéria umenia v Žiline, v priestoroch ktorej sa podujatie pravidelne uskutočňuje. Obe inštitúcie sú jeho organizátormi od prvého ročníka, ktorý sa konal ešte ako nesúťažná medzinárodná prehliadka. Z akcie, ktorá vyklíčila z entuziazmu hrstky ľudí, postupne vzniklo renomované medzinárodné súťažné podujatie.

V úvodnom texte katalógu minister životného prostredia Slovenskej republiky László Miklós píše:

„Keď v roku 1978 Chránená krajinná oblasť Malá Fatra zorganizovala prvýkrát výstavu plagátov s problematikou prírody a životného prostredia, málokto predpokladal, že tým začala dlhodobá tradícia výnimočnej spolupráce umelcov a ochrancov prírody.“

Sébastien Courtois (Francúzsko):
Zastavte odlesňovanie! – hlavná cena

Tohtoročné trienále sa uskutočnilo po desiaty raz, čo je dôkazom toho, že dobré myšlienky a kvalitné činnosti pretrvávajú, bez ohľadu na zmeny.

Ekoplagát, najmä vďaka systematickej práci a entuziazmu organizátorov, pretrval. Hľadá si svoju cestu ako i v dnešnom dynamickom svete osloví nielen tých, ktorým ochrana prírody a globálne otázky ľudstva nie sú ľahostajné a ako som už uviedol, stal sa tradíciou.

Som presvedčený, že je jednou z tých tradícií, ktoré na Slovensku máme a snažíme sa ich zachovať

a ďalej rozvíjať, pričom si možno ani neuvedomujeme, aké sú jedinečné. Ku skutočnosti, že v archíve Správy Národného parku Malá Fatra je v súčasnosti neuveriteľných vyše 1 800 plagátov od autorov z 54 krajín, netreba nič dodávať.“

Ústredný riaditeľ ŠOP SR Ing. Ján Mizerák v katalógu napísal: *„... jej organizátori zo Správy vtedajšej CHKO (dnešného národného parku) Malá Fatra možno ani netušili, že stavajú základ niečoho, čo sa rozrastie do potešiteľných rozmerov a zakladajú tradíciu cenného a unikátneho podujatia. Ekoplagát sa stal prvým pravidelným medzinárodným podujatím tohto druhu na svete.“*

Svedectvom toho sú aj nositelia hlavných cien predchádzajúcich trienále, medzi ktorých patria také významné osobnosti svetového plagátu, ako je Rakúšan Friedensreich Hundertwasser, Japonci Tsutomu So (získal hlavnú cenu 2-krát), Shigeo Fukuda a Hideo (Pedro) Yamashita, Fín Kari Pippo a Číňan Wei Jin.

Kolekcia vystavených prác minuloročného jubilejného trienále je akýmsi obrazovým posolstvom a príspevkom výtvarných umelcov k hľadaniu odpovedí i nastolovaní ekologických a environmentálnych otázok na začiatku 3. tisícročia. Plagáty presvedčili, že táto problematika sa stala prirodzenou súčasťou umeleckého i osobného života rastúceho počtu tvorcov. Boli medzi nimi práce umelcov, ktorí už veľa rokov výtvarne, a hlavne ľudsky uvažujú o tomto ich trvalom postoji k životu. Potešujúce je, že pribudlo aj veľa mladších s novými pohľadmi. A „mapu sveta“ Ekoplagátu rozšírili ďalšie krajiny. Popri Japoncoch, Nemcoch, Rakúšanoch sa vo väčšom počte zúčastnili autori z Číny, Iránu, Mexika a Poľska. Potešujúco sa rozšírilo aj zastúpenie Slovenska.

Z výtvarného hľadiska v kolekcii plagátov znovu prevážila neopakovateľnosť a citlivosť ľudskej ruky.

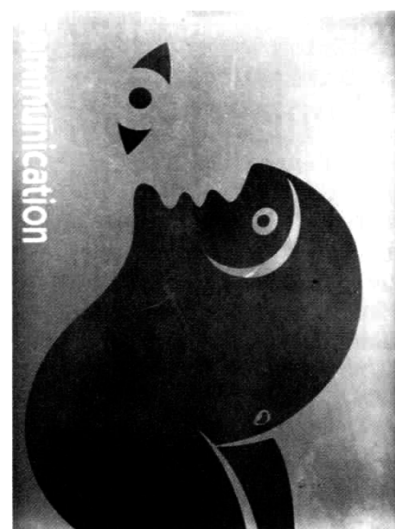
Sila jej výpovede opäť siahla po prostých, ale o to údernejších obrazoch výtvarného znaku a symbolov. Opäť sa prezentovali aj diela vytvorené pomocou fotografie a počítačovej techniky, ktoré umožňujú vytvárať nečakané obrazové stretnutia expresívne manipulovanej reality. Popredné miesto v kolekcii zaujíma osobná výpoveď voľného autorského plagátu, ktorá má v pohľade na ľudstvo niekedy trochu trpkú príchuť skepsy. Ale humor a britká ostrosť videnia iných autorov ju vyvažujú silou svojho optimizmu.

O kvalite a ideovom zameraní kolekcie svedčia aj ceny, ktoré udelila medzinárodná porota na čele s doc. Janom Rajlichom ml., predsedom združenia Bienále Brno z Českej republiky. Hlavnú cenu získal Sébastien Courtois z Francúzska za plagát Zastavte odlesňovanie. Prvú cenu si odniesol Wesam Haddad z Iránu za plagát Les zápaliek (b), druhú cenu Eva Engler z Poľska za plagát zo súboru Projekt ZOO, tretiu cenu mladá slovenská autorka Zuzana Šestáková za plagát Tatry 2004. Čestné

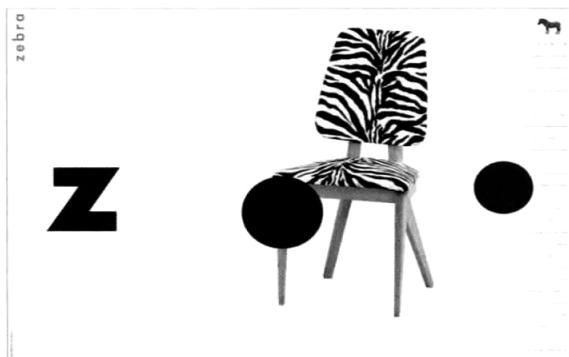
uznanie udelila porota Číňanovi Zhongjun Yinovi za plagát nazvaný Výkričník.

Desiaty ročník medzinárodnej prehliadky Ekoplagát mal niekoľko sprievodných podujatí:

- Ekoplagátik – súťažnú prehliadku detských výtvarných prác, ktorá bola inštalovaná v priestoroch Štátnej krajskej knižnice v Žiline,
- výstavu plagátov s environmentálnou tematikou študentov grafického oddelenia Školy úžitkového výtvarníctva v Bratislave, organizovanú v spolupráci so Školou úžitkového výtvarníctva J. Vydru v Bratislave v pries-

Zhongjun Yin (Čína): Komunikácia

Ewa Engler (Poľsko): Zebra z kolekcie Projekt ZOO – druhá cena

- Plagát verejnosti – hlasovanie návštevníkov súťažnej prehliadky o najlepší plagát,
- diskusné fórum Ekológia v živote každodennom a našom – stretnutie vystavujúcich študentov Školy úžitkového výtvarníctva J. Vydru v Bratislave a ich pedagógov, výtvarných umelcov Mariána Hubu a Vladimíra Kordoša, s poslucháčmi Žilinskej univerzity a verejnosťou v priestoroch

Považskej galérie umenia v Žiline. Vyšli z neho podnety na konkrétnu spoluprácu v budúcnosti.

Vybranú kolekciu jubilejného 10. ročníka medzinárodnej súťažnej prehliadky Ekoplagát tvorilo celkom 111 plagátov od 61 autorov, organizácií a autorských zoskupení z 23 krajín, medzi ktorými bolo opäť mnoho svetoznámych mien. Ich účasť a záujem verejnosti potvrdili, že podujatie má aj po 27 rokoch trvania stále zmysel a význam.

Dana Doricová

Chaz Maviyane-Davies (Zimbabwe): Otáznik

toroch Považskej galérie umenia v Žiline,

- výstavu Grafikdesign z tvorby rakúskeho grafického dizajnéra Petra Feldera v priestoroch Rakúskeho kultúrneho fóra v Bratislave, ktorú pripravilo Design Slovakia a Rakúske kultúrne fórum v Bratislave,
- Envirofilm – pofestivalovú prehliadku filmov s tematikou ochrany a tvorby životného prostredia, organizovanú v spolupráci so Slovenskou agentúrou životného prostredia v priestoroch Domu odborov v Žiline,